

Het spel met de knikkers in de jaren negentig

Gemeentelijke tarieven voor sport zijn gelden die een rechtspersoon aan de gemeente afdraagt en daarvoor het gebruik van een sportaccommodatie in ruil krijgt. De tarieven die de meeste gemeenten van oudsher hanteren omschrijven zij zelf vaak als 'laagdrempelig'. Hierdoor zou in principe iedereen zonder noemenswaardige financiële belemmeringen, in gemeentelijk accommodaties kunnen sporten. Op jaarbasis is een willekeurige gemeente in Nederland dan ook een veelvoud van de huurinkomsten kwijt aan het stichten en beheren van sportaccommodaties.

Wanneer een gemeentebestuur eenmaal besluit de tarieven van haar sportaccommodaties op budgettair neutrale basis te harmoniseren, dan neemt zij een beslissing waarmee op korte termijn weinig eer te behalen is. Zij haalt er nog al wat mee overhoop. In een meestal langdurig harmoniseringsproces is de kans groot dat (politieke) goodwill wordt verspeeld, terwijl het te behalen economisch rendement in absolute zin nihil is. Harmoniseren is immers herverdelen met een gesloten gemeentelijke beurs waarbij de ene huurder in de toekomst meer en de ander minder, zal gaan betalen.

SPORT MOET VOOR ALLE SPORTERS BETAALBAAR BLIJVEN

De meerwaarde van harmonisering zit hem dan ook in het sociale aspect: een rechtvaardige verdeling van gemeentelijke, indirecte huursubsidie over de verschillende groepen gebruikers van sportaccommodaties. Hier begint de sportschoen te wringen, want: wat is rechtvaardig? En, wat is het nut van die rechtvaardigheid? Discussies over herverdeling van overheidsmiddelen lopen per definitie uit op beschouwingen over de betaalbaarheid en daarmee toegankelijkheid van een gemeenschappelijke voorziening of een produkt voor algemeen

gebruik, in dit geval van sportaccommodaties. Het belangrijkste knelpunt waarbij deze overwegingen alle samen komen is de collectieve angst voor een afnemende sportdeelname als gevolg van huurprijswijzigingen. Deze angst wordt niet alleen gevoed door onwetendheid met betrekking tot maatschappelijke ontwikkelingen in en van sport, maar ook door gebrek aan feitelijke informatie over de prijselasticiteit van sport.

Gemeentelijk sportbeleid in vijf fasen

Over het algemeen wijkt het sportbeleid van gemeenten van elkaar af in het leggen van andere accenten bij het hanteren van dezelfde beleidsinstrumenten. Na de Tweede Wereldoorlog namen de financiële bijdragen van gemeenten aan sport sterk toe. De overheid legitimeerde haar stijgende uitgaven voor sport met achtereenvolgens jeugdzorg (vormingsmiddel), zinvolle vrijetijdsbesteding en later met ontmoeting en ontspanning, gezondheidsmotieven en sociale integratie.

Gemeenten hebben sport met gretigheid in het beleid ondergebracht ter verbetering van een goed en gezond leefklimaat. Directe aanleiding hiertoe werd gevonden in het onvermogen van veldsportverenigingen om zelf hun accommodaties te onderhouden. Met de gemeentelijke zorg voor laagdrempelige voorzieningen werd het voor verenigingen

tevens mogelijk gemaakt om lagere contributies te heffen. Niet het stichten van sportaccommodaties zorgde voor de toename van het aantal sporters, het omgekeerde is eerder het geval. Sportaccommodaties zijn wel min of meer noodzakelijke voorwaarde tot het beoefenen van verschillende takken van sport. Door de uitbreiding van het aantal georganiseerde sportbeoefenaren zijn de verenigingen vervolgens steeds meer afhankelijk geworden van de financiële steun van de overheid. Deze verafhankelijkheid is in vijf fasen verlopen.

In de eerste fase zorgde de gemeentelijke overheid voor een bijna ongebreidelde groei van sportaccommodaties. Met dit voorwaardescheppende beleid werden sportverenigingen in staat gesteld om aan competities deel te nemen en zich daarop ook voor te bereiden. Tijdens de tweede fase, vanaf de jaren zeventig, moedigde de overheid iedereen aan om op een of andere manier aan sport te doen. De achterliggende gedachte hierbij

Naar aanleiding van de werkconferentie in Veldhoven geeft Eric Lagendijk zijn visie over 'tarieven'. In dit eerste artikel van een tweeluik over gemeentelijk tarievenbeleid wordt uiteengezet in welke beleidscontext harmonisering van tarieven gestalte krijgt. Betoogd wordt dat gemeenten hierbij voor een dilemma staan tussen enerzijds een rechtvaardige verdeling van tarieven en anderzijds een prijsbepaling op basis van marketing-principes. De auteur pleit er voor dat bestuurders en beleidsambtenaren de historische erfenis van het traditionele sportbeleid niet zo maar moeten loslaten. In dat perspectief heeft harmonisering van tarieven, juist in tijden van bezuinigingen, een belangrijke betekenis als basis en fundament voor een duurzaam accommodatiebeleid.

was dat niet iedereen bereikt werd met alleen het voorwaardescheppende accommodatiebeleid. De derde fase wordt gekenmerkt door een onstuimige groei van soort en aantal sporten en sporters. Eind jaren zeventig en begin tachtig (NB: ten tijde van de economische recessie!) raakt het sportbeleid hierdoor in toenemende mate gedifferentieerd en gediversificeerd. De consequentie van de differentiëring van sport op de accommodaties is dat de voorzieningen steeds beter werden toegerust voor de meest uiteenlopende takken van sport'. De gemeenten betaalden in deze tijd 75% van de aanleg- en exploitatiekosten van sportaccommodaties en de sportorganisaties het resterende deel. De VNG merkte tegen het einde van de jaren zeventig op: "Concurrentie (bijvoorbeeld uit statusoverwegingen) tussen buurgemeenten kan leiden tot een overaanbod van voorzieningen, en zeker gezien de krappe financiële middelen tot een verspilling". Samenhang in het sportbeleid was ver te zoeken. Gedwon-

gen door het van Rijksweg ingegeven bezuinigingsbeleid, gingen gemeenten er in de vierde fase toe over om het aanbod van accommodaties stringenter af te stemmen op de vraag. Accommodaties die beheerd en geëxploiteerd kunnen worden door particulieren werden aan hen overgedragen. Als tegen het einde van de jaren tachtig, tijdens de vijfde fase, gemeenten zich gaan bezinnen op de kerntaken, het afstoten van beheertaken en het optimaliseren van accommodatiegebruik, komen ook marketingtechnieken van pas die voorheen leken te zijn voorbehouden aan het bedrijfsleven. De prijs voor sport moet dan in overeenstemming worden gebracht met de kwaliteit van de geleverde produkten.

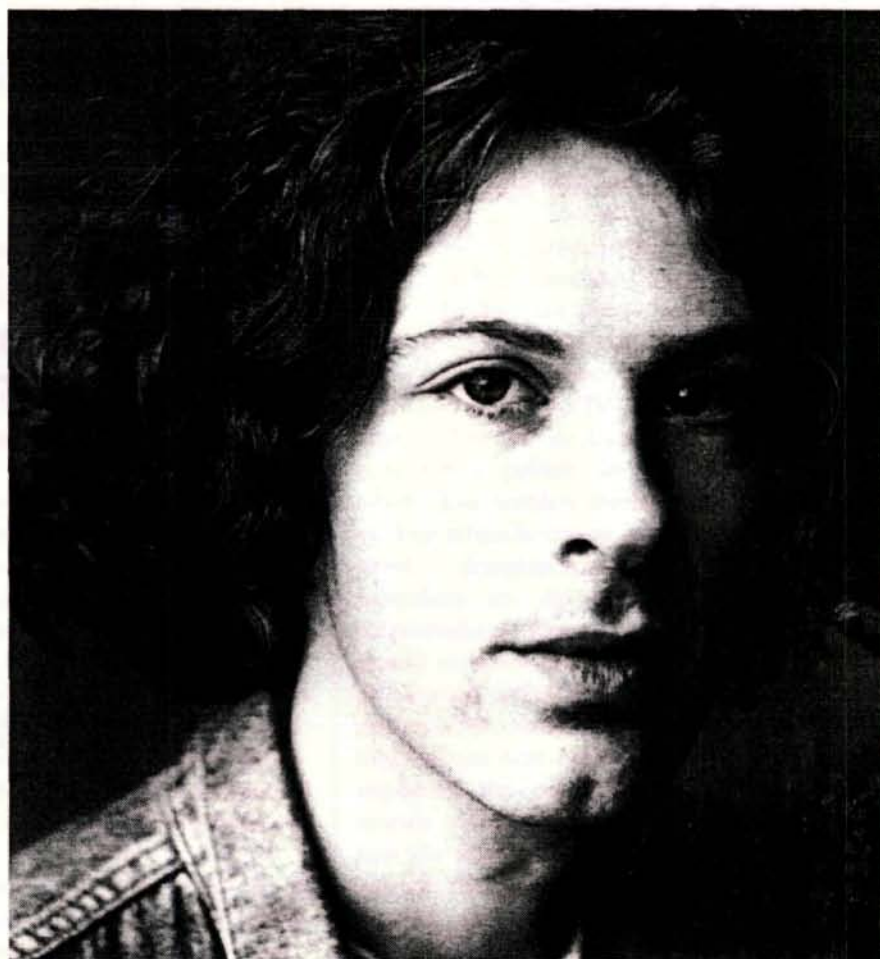
Een eenmaal onderbelicht en onbedoeld gevolg hiervan is dat het voorzieningenniveau enerzijds en de sporttechnische en bestuurlijke kennis anderzijds vanaf die tijd zo hoog zijn, dat dit de instroom van sporters kan belemmeren. Dit zou wel eens een van de oorzaken

kunnen zijn van de ondervertegenwoordiging van nieuwkomers in de georganiseerde sport.

Harmonisering van tarieven als beleidsdilemma

Vanwege de toegenomen differentiëring en diversificatie van beleid en beleidsinstrumenten en de gestegen pluriformiteit van sport, zijn veel gemeenten er in de vierde fase toe over gegaan om de tarieven te harmoniseren. Het uitgangspunt luidt in de meeste gevallen dat sport voor iedereen betaalbaar moest blijven. Impliciet komen de doelstellingen er op neer dat de ene accommodatiegebruiker ten opzichte van de ander niet ten onrechte meer zou mogen betalen. Het scheefgegroeide beleid moet immers worden rechtgetrokken. In de vijfde fase komt harmonisering echter in een geheel ander licht te staan.

Drs. Eric Lagendijk "De huidige sportmarkt wordt gekenmerkt door een ingewikkelde interne dynamiek"

Het traditionele adagium van sportbeleid (voorwaarden scheppen en stimuleren) wordt met name in de grote steden schoorvoetend ingeruild voor een nieuw beleid dat een aureool uitstraalt van 'aan alles zit een prijskaartje' en 'de calculerende burger weet wel beter'.

Maar zijn alle (potentiele) sporters calculerend? En, wat is de zin van het afstemmen van tarieven, wanneer de overheid zich over de kwaliteitsvraag buigt?

Deze vragen nopen gemeenten tot oplossingen die gevonden moeten worden tijdens de overgangperiode van fase vier naar vijf. Harmonisering van tarieven blijkt namelijk dermate arbeidsintensief dat deze klussen worden uitgesteld of over langere tijd uitgesmeerd. Dit betekent dat ook het doel van harmonisering in geheel ander perspectief komt te staan. Tijdens de vierde fase was het van belang om een evenwichtige verdeling van voorzieningen te realiseren waarbij het gebruik door zoveel mogelijk mensen wordt gestimuleerd. Wanneer een gemeente eenmaal in de vijfde fase van sportbeleid is aanbeland, is de vraag eerder welke basisvoorzieningen dienen wij in stand te houden, met welke middelen en voor welke doelgroepen? In vergelijking met zo'n vijftien jaar gele-

den worden gemeentebesturen tegenwoordig in veel sterkere mate geconfronteerd met een sportmarkt die aan snelle veranderingen onderhevig is.

De huidige, postmoderne sportmarkt wordt gekenmerkt door een ingewikkelde interne dynamiek van vraag en aanbod. Zowel aan de vraag- als aan de aanbodzijde is namelijk sprake van toenemende differentiëring en pluriformiteit. Dit laat zich goed aflezen aan de vrijwel autonome ontwikkeling van het gemeentelijk accommodatie-aanbod. Had-den gemeenten rond 1975 nog een leidende positie, zo niet een monopolie op het accommodatie-aanbod, tegenwoordig is een gemeente een (belangrijke) marktpartij te midden van anderen. Sportschoolhouders, commerciële sport-halexploitanten, beheerder van tennisparken en manegehouders hebben alle hun eigen clientèle, en maken gezamenlijk deel uit van een dynamische sportmarkt. Tegen de achtergrond van deze differentiëring van vraag en aanbod dient de vraag beantwoord te worden welke kerntaken een gemeente op sportgebied te vervullen heeft. Gegeven de economische recessie, zijn de randvoorwaarden voor een antwoord op die vraag gelegen in optimalisering van accommodatiegebruik en efficiency van onderhoudstaken. Bovendien moet rekening worden gehouden met bestuurlijke verandering zoals regionalisering van beleid

HARMONISERING EN DE POSTMODERNE SPORTMARKT

en afslanking van het overheidsapparaat. Omdat gemeenten ten aanzien van sport steeds meer in een marktpositie zijn gemanoeuvreerd, worden zij ook gedwongen om, anders dan voorheen, keuzes te maken op basis van de uitgangspunten van het gemeentelijk beleid. Binnen dit algemene, integrale beleidskader dient tarievenharmonisering plaats te vinden. Harmonisering bevindt zich hierbij in het spanningsveld tussen:

- een rechtvaardige verdeling van de indirecte subsidie over alle gebruikersgroepen;

- een tarievenbeleid op basis van de prijs/kwaliteitsverhouding van accommodaties.

Gemeenten staan dus voor het dilemma tussen enerzijds het 'sport voor iedereen' principe en anderzijds 'een marktconforme benadering van het produkt sport'. Oftewel: gemeenten staan voor de keuze tussen een concurrerende positie op de sportmarkt van accommodatie- (en activiteiten)aanbieders, én een positie als verdeler van sportvoorzieningen over zo veel mogelijk mensen. Deze keuze is geen geheel vrije of vrijwillige. Gemeenten worden al meegezogen in de vaart van de vrijetijdsmarkt. Het beleid op dit terrein behoort een uitdrukking te zijn van de sociale behoeften en het meer algemene gemeentelijk beleid. Sport heeft hierbinnen altijd, hoewel in steeds andere bewoordingen, een functie gehad als 'doel in zichzelf' (sport=leuk) maar evenzeer in het bevorderen van een goed leefklimaat. Daaraan mag ondanks de noodzaak tot bezuinigingen niet zo maar worden getornd.

Spel en knikkers

Bij sport gaat het behalve om de knikkers, nog altijd om het spel. En, spel wordt gemaakt door haar deelnemers. Gemeenten kunnen door middel van een afgewogen tarievenbeleid, en met inachtneming van de gedifferentieerde sportmarkt, zorgen voor een duurzaam fundament van goed bereikbare, toegankelijke en bruikbare basissportvoorzieningen. De kwaliteit van de aard en de omvang van deze voorzieningen moet refereren aan een optimaal en multifunctioneel gebruik. De algemene toegankelijkheid en de kwaliteit van het gemeentelijk pakket aan basisvoorzieningen kan worden afgelezen aan de zwakste schakels van de sportmarkt: de minst draagkrachtige (potentiële) gebruikers en de minst rendabele accommodaties. Kerntaken (als doelstellingen) en tarieven (als middel) kunnen de toets der kritiek doorstaan, wanneer zij voldoende afgestemd zijn op ondersteuning van deze zwakke schakels. Dit impliceert dat gemeenten zich sterk moeten maken voor de exploitatie van juist die accommodaties, die het bereiken van die doelgroepen waarvoor commerciële uitbaters het minst warm lopen.

Tot besluit

De gemeente Haarlem is er uiteindelijk in geslaagd om de tarieven te harmoniseren volgens een door de Haarlemse Sportraad ontwikkeld basismodel. Dit model is zowel gerelateerd aan een beheersbare kostprijs van accommodaties, als aan een gelijk basisbedrag voor iedere accommodatiesoort. Hiermee vangt zij twee vliegen in één klap: de door sporters meest benutte accommodatiegroepen worden tegen een betaalbare huurprijs in stand gehouden, terwijl de huurafdracht is afgestemd op de gebruikswaarde van de voorzieningen.

Een les die getrokken kan worden uit het harmoniseringsproces binnen de gemeente Haarlem is het belang van een afgewogen harmonisering in tijden van overheidsbezuinigingen. Sporters die uiteraard niet staan te wachten op hogere contributies, zijn het meest gebaat bij een evenwichtige spreiding van hogere tarieven.

Toen de gemeenteraad van Haarlem besloot de tarieven te verhogen, wist de wethouder voor sportzaken te bewerkstelligen dat een verhoging pas zou worden doorgevoerd wanneer daarvoor een harmonisering had plaatsgevonden. Door het afwijzen van een tariefsverhoging op ad hoc-basis heeft hij een verdere scheefgroei van tarieven voorkomen. Het raadsbesluit dat hieruit voortvloeide, heeft de opbouw van een nieuw en afgewogen beleidsfundament in de hand gewerkt. Hoe de harmonisering in Haarlem is verlopen, zal in het volgende nummer van Landelijk Contact worden behandeld.

Eric Lagendijk is na de studie Bewegingswetenschappen (sportsociologie en sportbeleid) 3,5 jaar werkzaam geweest als beleidsmedewerker Sport en Recreatie bij de gemeente Haarlem. Thans is hij onderzoeker bij Bureau Van Dijk, Van Soomeren en Partners te Amsterdam.

Dit artikel is een bewerking van de inleiding die Eric Lagendijk heeft gehouden tijdens de LC-werkconferentie 'Het beleidsinstrumentarium voor de sport' op 3 maart 1993 in Veldhoven.

Het basismodel als beleidsfundament

In 1989 is in Haarlem een onderzoek gestart naar de harmonisering van tarieven voor de huur van sportaccommodaties die door de gemeente worden geëxploiteerd.

Dit onderzoek vloeide voort uit het Collegeprogramma 1986-1990, waarin stond vermeld: "In overleg met de Haarlemse Sportraad zal een onderzoek worden ingesteld naar de samenstelling van de tarieven. Bezien moet worden of en op welke wijze te grote onderlinge verschillen kunnen worden teruggebracht". Dit diende overigens te geschieden op budgettair neutrale basis, en wel zodanig dat 'de tarieven voor de recreatieve sport betaalbaar blijven'.

Deze opdracht is bij het gemeentebeheer aanhangig gemaakt door verschillende accommodatiehuurders die zich misdeeld voelden ten opzichte van andere groepen sporters. Zo toonden de gezamenlijke Haarlemse zwemverenigingen al in het begin van de jaren tachtig aan, dat zij in vergelijking met andere

accommodatiehuurders de hoogste dekking van de gemeentelijke uitgaven realiseerden. Hun rapport 'Help, de zwemmer verzuipt!' maakte een felle discussie los.

In een hoog oplopende polemiek maakte een aantal voetbalclubs aannemelijk dat die relatief hoge huursom van de zwimmers volkomen gerechtvaardigd was. Volgens de redenering van de voetballers heeft een zwemmer om te voorkomen kopje onder te gaan slechts een zwembroek nodig, terwijl een voetballer behalve zijn kicken ook nog een tenue moet aanschaffen. De kritiek van de huurders op het tarievenbeleid lag niet zo zeer in de absolute bedragen, maar eerder in de onrechtvaardigheid die bleef bestaan als gevolg van de jaarlijkse trendmatige verhogingen (inflatiecorrectie) over de jarenlang geldende tarieven. Hierdoor zijn de verschillen tussen de tarieven in absolute zin steeds groter geworden.

Terug naar de basis

De enige conclusie die uit deze weinig vruchtbare discussie over de kosten van sportbeoefening in Haarlem getrokken kan worden, luidt dat de solidariteit onder de sportverenigingen toendertijd niet groot was. De belangrijkste fout die gemaakt werd, lag in het feit dat de kosten van sport werden verward met de kosten van de accommodaties. Omdat gemeentelijke accommodatiekosten slechts een (niet onbelangrijk) deel vormen van de totale kosten van sport, vertroebelde de discussie. Bovendien verschillen de referentiekaders van beide benaderingen. Een individuele sporter heeft de mogelijkheid om zijn kosten voor sport nog enigszins te sturen. Een

gemeente zit met een historisch gegroeide erfenis die vanaf de jaren vijftig is ontstaan vanuit het voorwaardenstellende sportbeleid. Tenslotte is het van belang in te zien dat gemeenten slechts beperkte invloed kunnen uitoefenen op de kosten van sport. Alleen de tarieven voor de huur van gemeentelijke sportaccommodaties vormen een middel om invloed uit te oefenen op het uitgavenpatroon van verenigingen of andere sportgroepen.

Dit uitgangspunt vormde dan ook de belangrijkste missie van de ingestelde werkgroep 'tarieven' in Haarlem: zorg dragen voor een rechtvaardige herverdeling van de gemeentelijke (indirecte) huursubsidie, waardoor in ieder geval de tarieven geen onnodige drempel opwerpen voor sportbeoefening. Hierdoor kwam de invalshoek van harmonisering

TARIEVENHARMONISERING: RECHTVAARDIGE VERDELING

terecht te liggen bij de gemeentelijke accommodatie-aanbieder in plaats van bij de (afhankelijke) accommodatiehuurder. Met de laatste is uiteraard wel rekening gehouden. Juist zij vormt de toetssteen voor de haalbaarheid van een nieuw tarievenmodel.

Fasering

Vanaf de jaren zeventig zijn verschillende aanzetten gegeven tot het systematiseren van de tarieven. Al die pogingen strandden uiteindelijk in politieke onwil of in het onvermogen tot het verrichten van een kosten/baten-analyse. Dit beseffend, is besloten het onderzoek in vijf fasen uit te voeren, te weten:

- 1 de uitwerking van een kosten/baten-analyse voor de gemeentelijke hoofdgroepen sportaccommodaties;
- 2 het systematiseren en vereenvoudigen van de uiteenlopende huurregelingen;
- 3 het harmoniseren van het tarievenstelsel aan de hand van verschillende modellen;
- 4 het verwerken van inspraakreacties op het harmoniseringsvoorstel;
- 5 de besluitvorming en invoering van het nieuwe tarievenstelsel.

In dit tweede artikel over tarievenharmonisering kan men een kijkje nemen achter de schermen van de beleidsmakers voor sport en recreatie in de gemeente Haarlem. In het vorige nummer van Landelijk Contact bepleitte de auteur dat harmonisering van tarieven een zinvol middel kan zijn om een duurzaam fundamenteel van betaalbare sportvoorzieningen in stand te houden, waarvan de waarde de laatste decennia genoegzaam is bewezen. In die zin zou harmonisering moeten worden afgestemd op de sociale behoeften van de (potentiële) gebruikers. Eén van de conclusies luidde dat 'gemeenten zich sterk zouden moeten maken voor de exploitatie van dié accommodaties, en het bereiken van dié doelgroepen waarvoor commerciële uitbaters het minst warm lopen'.

Drs. E. Lagendijk: "De kosten van de sport niet verwarren met kosten van de accommodaties"

Om het draagvlak van de harmonisering zo groot mogelijk te maken, is een werkgroep geformeerd die behalve uit ambtenaren van de afdelingen sport, onderwijs

en financiën, ook uit afgevaardigden van de Haarlemse Sportraad bestond. Toen het eindvoorstel naderde, richtte de sportraad een eigen werkgroep 'tarieven' op. Daarmee trachtte zij de steun binnen de eigen organisatie en bij de sportieve achterban te vergroten. Als algemeen belangenbehartiger van de sport in Haarlem bleek dit geen sinecure.

Kosten/baten-analyse

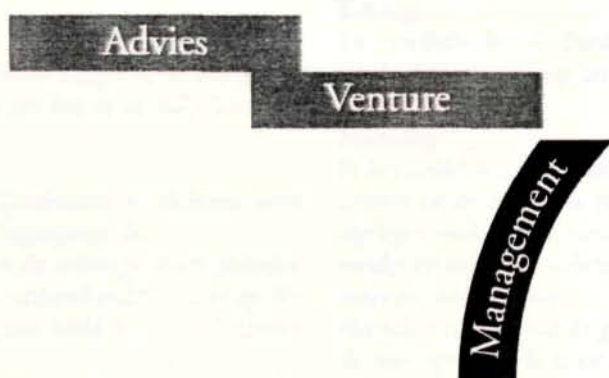
Om de onderlinge verhoudingen tussen de tarieven van de hoofdgroepen sportaccommodaties te bepalen, is een kosten/baten-analyse opgesteld. De belangrijkste uitkomsten van deze financiële exercitie zijn de dekkingspercentages die de mate aangeven waarin de inkomsten de gemeentelijke uitgaven dekken. In totaal gaf de gemeente Haarlem in 1988 15 miljoen gulden uit aan sportaccommodaties (inclusief kapitaallasten). Daar stond 5 miljoen aan inkomsten tegenover. Om te bepalen welke bedragen gemoeid zijn met sportbeoefening, wer-

den de inkomsten en uitgaven ten behoeve van het accommodatiegebruik door scholen en commerciële instellingen (bijvoorbeeld evenementen in sporthallen) uitgezuiverd naar rato van het feitelijk aantal uren gebruik. Het sportgebruik kostte de gemeente ruim 11 miljoen gulden. De sporters betaalden hiervoor gezamenlijk ruim 2,5 miljoen. Het dekkingspercentage voor het sportgebruik bedroeg dus ca. 24% en exclusief kapitaallasten 34%. Per hoofdgroep geeft de analyse het volgende beeld:

Hoofdgroep	dekkings%
- sporthallen	41%
- zwembaden	35%
- gymnastieklokalen	19%
- sportvelden	15%
- atletiekbaan	7%

Uit de kosten/baten-analyse is gebleken dat de dekkingsverschillen zijn ontstaan door het hanteren van uiteenlopende uitgangspunten voor het bepalen van de

Ontwarren, oplossen en versnellen?

Toerisme, recreatie en sport inspireren menige ondernemer, overheid en belegger tot creatieve ideeën. Een van Nederlands' meest gespecialiseerde adviesburo's op toeristisch, recreatief en sportgebied: de Vries & Hopman, kan het pad effenen naar succesvolle realisatie. Opgedeeld in drie werkmaatschappijen om u optimaal van dienst te zijn: Advies, Venture en Management. Zoekt u onafhankelijk, terzakekundig en pragmatisch advies bij het ontwarren van knopen, het oplossen van problemen en het versnellen van processen, dan maken wij graag nader kennis.

de Vries & Hopman Partners

Apeldoorn: Prins Willem Alexanderlaan 331
tel. 055 - 21 33 48, fax 055 - 22 42 94

Zoetermeer: Europaweg 147
tel. 079 - 41 61 01, fax 079 - 42 44 85

A huurgelden voor de hoofdgroepen. Zelfs binnen de hoofdgroepen zijn op ad hoc-basis aparte clausules opgenomen die het scheve beeld verder in de hand hebben gewerkt. Verschillende categorieën huurders zijn op onevenwichtige wijze voor de huur aangeslagen. Contracten voor permanente huurders die op haast identieke wijze van een accommodatie gebruik maakten, bleken in vergelijking tot elkaar financieel volstrekt verschillende effecten te sorteren.

Vereenvoudiging

Voordat een nieuwe grondslag zou worden bepaald, zijn de tarieven eerst systematisch vereenvoudigd. De eenduidige benadering van accommodatiehuur blijkt uit de volgende maatregelen die voor alle accommodaties zouden gelden:

- het invoeren van een vaste verhouding in het tarief (2:3) voor Haarlemse sportverenigingen ten opzichte van overige gebruikers;

- het laten vervallen van het jeugd-tarief;
- het laten vervallen van het trainings-tarief.

Voorts is per hoofdgroep gezien in hoeverre accommodatiegebonden regelingen konden vervallen. Voor de veldsportaccommodaties werd het zogenaamde wisseltarief (het huren op uur-basis) afgeschaft. Voortaan kunnen de vaste huurders een jaarcontract tekenen waarbij de mogelijkheid tot onderhuur blijft bestaan. Op basis van het veldoppervlak worden voor handbalvelden (1/4), trainingstroken (1/2) en korfbal- en lawnbowlselden (1/3) lagere tarieven in rekening gebracht. De tarieven voor het particuliere zwemmen (publiek- en instructiezwemmen) zijn als gevolg van een separaat Raadsbesluit losgekoppeld van de algemene harmonisering. Deze tarieven werden niet alleen sterk vereenvoudigd maar ook fors verhoogd (met in totaal f 300.000,-). Deze verhoging stond overigens op gespannen

voet met de algemene harmonisering, waaruit juist was gebleken dat particulier zwemmen de hoogste dekking gaf.

Om te voorkomen dat de tarieven van gymnastieklokalen ten onrechte in een concurrentieverhouding komen te staan met de huur van sporthallen, is besloten een vaste prijsverhouding te hanteren tussen deze accommodaties van 1:4. Bovendien werden de gymnastieklokalen onderverdeeld in lokalen kleiner en groter dan 200 m², met bijbehorende tarieven (2:3). ■

Drs. Eric Lagendijk, onderzoeker bij bureau Van Dijk, Van Soomeren en Partners BV te Amsterdam.

In deel 3 zal Eric Lagendijk ingaan op de tariefmodellen, de maatschappelijke overwegingen en de voorlichting.

COLUMN

Een sportweek vol rampspoed

Maandag

70 Minuten sport afgelopen zondag levert ons team ten minste 3 blessures op die samen goed zijn voor 6 dagen ziekteverzuim.

Dinsdag

Rallyrijder Brian Ginger komt om na een botsing met een bus in de rally Londen - Sydney.

Woensdag

Het gehele Zambiaanse voetbalelftal komt om bij een vliegtuigongeluk.

Onvrede met de arbitrage levert Slobodan Jenkovic een verlamd onderlichaam op. Hij ramde met zijn hoofd tegen een betonnen paal.

Jan Wouters ramde met zijn elleboog het jukbeen van Gascoigne aan gort.

Donderdag

Dopingschandaal in de Vuelta. De Zwitserse

renner Alex Zülle wordt betrappt. Op vrijdag bleek het middel niet op de dopinglijst voor te komen.

Vrijdag

Monica Seles wordt met een mes in haar rug gestoken.

Zaterdag

Motorsport vraagt 2 doden en het basketbalduel Weert-Den Bosch wordt onderbroken voor een bommelding.

Zondag

De voetbalwedstrijd Dordrecht '90-PSV wordt halverwege afgelast vanwege een bommelding.

Maandag

Ik ben eindelijk aan het schrijven van mijn column toe en overzie de puinhoop van de afgelopen week. Een scenario wat in meer of minder ernstige mate wekelijks is toe te vertrouwen aan het papier.

Het valt niet meer mee de grote meerwaarde voor sport op de juiste wijze voor het voetlicht te krijgen en te houden bij de zich herhalende incidenten op dit terrein. In het NRC Handelsblad wordt vermeld dat 21 sportbonden nog op zoek zijn naar sponsors

en derhalve vooralsnog bezig zijn met lucht-fietserij. Economische recessie schijnt de grootste oorzaak te zijn voor het uitblijven van sponsorbijdragen. Ik geloof er niets van als ik het weekoverzicht in ogenschouw neem. De potentiële sponsor is niet gebaat bij een slecht imago. En daar kan de beste public relationsmanager niet tegen op.

Maar ja, het is en blijft sport. Dus vieren we met zijn allen de 75e verjaardag van Fanny Blankers-Koen en doen we op de traditionele Nationale Sport Ontmoeting op Papendal met z'n allen net of sport een eiland is. Het is alleen jammer dat de realiteit van alledag zo verdomde hard is en dit steeds meer gaat knagen aan mijn rechtvaardigheidsgevoel. Ik ga emigreren naar het eiland van Robinson Crusoe in de overtuiging dat daar nog ruimte is voor mijn dagdromen. Dagdromen, die een beeld laten zien van een heerlijk nieuwe wereld zonder van alles dat zo gewoon is of zo gewoon wordt beschouwd.

Casper in 't Veld